

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 60 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő

MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám

Megjelenik mindennap, hétfőn és Ünnepnep után is.

II. év.

Budapest, 1898, csütörtök, június 2-án.

151. szám.

Az őszi buza.

Négy hét választ el bennünket az aratástól, négy rövid hét, mely alatt el fog dőlni, hogy mi teljesül, mi nem azon reményekből, melyeket Magyarország ideigabnaterméséhez kötöttek a legszélesebb körben, sőt mondhatjuk, a gazdasági élet minden körében.

Mert ritkán volt a termés oly fontos tényező a magyar nép összgazdaságában, mint az idén. A közlekedési eszközök nagymérvű szaporodása, különösen pedig az orosz vasutak kiépülése nagyban csökkentette Magyarországnak, mint Európa egyik gabnatarának jelentőségét. Hozzájárult ehhez a gabnatermelés soha nem sejtett nagy arányokban való kifejlése a tengerentúli országokban és az e körülményből támadt nagy verseny, melynek legyőzésére alkalmas eszközről eddig senki még álmodni sem mert. És betetőzte súlyos megpróbáltatásainkat az európaszerte megindult agrár-mozgalom, mely minden ránk nézve fontos fogyasztó országot a bevitt megnehezítő, sőt némelykor lehetetlenné tevő magas vámtételekkel sáncozta körül.

E három okból folyólag a magyar gabona ára csökkent évről-évre és leszállt végre oly alacsony színvonalra, hogy már termelésének lehetősége is kétségessé vált. A magyar gazda fizette földjének nagy adóját és a napról-napra dráguló munkáskezet: és mikor termését behozta, ennek minden kiváló minősége

mellett is azt látta, hogy jóformán értéktelen. Négy világrész esküdött össze ellene: Kansas, India, Argentína és Ausztrália egymással vetekedett a magyar buza értékének leszállításában.

Összefont karokkal állt a gazda tele magtára előtt és elmélkedett a „világ-gazdaság” rendíthetetlen törvényei fölött.

De elérkezett a gabnahiány esztenedeje és a buza ára felszökkent rég nem látott magaslatra. Tizenöt forint! Tizenhat forint! A fogyasztó államok eltörölték vámjaikat és a háboruba keveredett Amerikában az eladók képtelenek voltak szállítani.

Világos, hogy ily körülmények között Magyarország termését jobban fogják megbecsülni, minthogy Magyarország négy-öt héttel előbb szolgáltathat kenyeret a kiéhezett Európának, mint bármely más gabnatermő ország.

A termési kilátások jók voltak, átlag véve még mai nap is meglehetősek, az árak pedig kedvezők.

Ez a tudat életet és erőt öntött gazdaságunk minden ágazatába: az iparok fölbátorodtak, a kereskedelem nagyobb tevékenységre készült; a pénz és hitel piacán a fölpezsdülés általános volt. És nemcsak Magyarország, de Ausztria, sőt Németország is komoly számításba vette a magyar termés nagy tényezőjének jótékony behatását.

Ez így tartott teljes négy hétig.

Mondhatjuk-e, hogy a dofog az utolsó napokban megváltozott?

Határozottsággal nem állithatjuk; de némi meggondolni valót mégis találunk a tárgyban. És e tekintetben elmondjuk véleményünket őszintén. Mert a számításra alapuló dolgokban a szépítés csak káros lehet.

Számításunk egyik tényezője a termés mennyisége volt. Ez iránt a remények az utóbbi napokban kissé alábbszálltak. A rozsda nagyobb mértékben mutatkozik; a kártékony férgek szaporodtak; az időjárás pedig korántsem oly kedvező többé, mint volt. A nagy termés tehát ez idő szerint nincs többé kilátásban. Jósolgatásokba persze csak a bolond bocsátkozik. Az ég tehet csodákat és küldhet csapásokat. Ember ezeket előre nem láthatja. De láthatja azt, ami szeme előtt van. Aki pedig józanul és tárgyilagosan bírálja a vetések jelen állását, a középtermésnél jobbat nem helyezhet kilátásba. Es ezt is csak átlag tekintve mondhatjuk, mert vannak egyes vidékek, hol a termés nem igen lesz kielégítő.

Minthogy tehát a mennyiségre nézve reményeinket le kell szállítanunk, lássuk számításunk másik tényezőjét, az árat.

Erre nézve mértékadó először is az a körülmény, hogy a külföldön majdnem mindenütt jobb termésben biznak a rendesnél. A külföld kereslete tehát nem ígérkezik oly nagynak, mint eleinte hinni jogunk volt. És épen ez a körülmény okozta, hogy az őszi buza ára — dacára annak, hogy a termés mennyiségéhez

Öt hold homok.

Lám, Czupok Józsefet kinevezték tanfelügyelőnek. No, nagyságos Czupok urnak már bizonyosan jó dolga van; a sok szegény tanító úgy hajlong előtte, mint a szél előtt a nád. Sőt Czupok urat a megyeházán is megbecsülik. Vajjon Garas Miklóst is megbecsülnék-e? Mert Garas Miklós ispán, tetszik tudni, a Rátóthyak pendelesi pusztáján, megkövetem. Szegény. Hiszen az már a harmadik gúnnáziumban is látszott rajta, hogy nem született királyi tanácsosnak. Mindig ott fityegett a pad-sorok közepén, elvegyülve a középszerűségek között, mint aki se nem a legjobb, se nem a legrosszabb. Azonban én úgy vélem, hogy mégse volna jó, ha a világon csupán csak egyesegyedül tanfelügyelők és királyi tanácsosok volnának.

Sok, sok esztendő elsuhant azóta, hogy együtt léptünk a kálvária kanyargós, tüskés gyalogutjára. S ime, Czupok József már jócskán felkapaszkodott a dombon, ellenben Garas Miklós csak lent maradt a pendelesi homok-síkon ispánnak. Ezi nagy, vörös-spanyolviaszk-pecsétes levélben írta meg nekem Garas Miklós. És még egyebet is. Gömbölyű, irumba ispános betűivel elbeszélte, hogy igen boldogan él a becses nevével, akinek a révén ányaságot tart hozzám. És hogy megszületett, hálistennek, a negyedik Garas; katonának való erős legényke, nagyfejű és vörös, mint a világnak valamennyi Garasa. Tehát érdemes rá, hogy én legyen keresztapja.

El, elmegyek Miklós! És aztán Janinak vagy Pistának kereszteljük a fiut, ugy-e, nem pedig Alfrédnek vagy Arthurnak, amibe belebicsaklanék a pusztai béresgyerekek nehézfor-gású nyelve. Amit a csomolyai tiszteletes is jóváhagyott, mintán áhitatosan fejlenőcsolta a legifjabb Garast. Megettük a kakastejjel, varjuvajjal gazdag lakomat is és akkor azt mondtam Garas Miklósnak:

— Jó móddal éltek, Miklós.

— Csak úgy, ahogy a szegénységünk-től telik.

Hanem, hogy hol is terem ez a sok jó-ság, azt nem értettem. Mert ezt a nagy, nagy földet bizony inkább lehetne homoknak nevezni, aminek a szikes talajából gyéren erőlködik ki-felé egy-egy zöldelő bokor, amit Garas Miklós nagy becsülettel isten áldásának tart. Csak ez a nagy csend, ez a bűbajos nyugalom, ami a Rátóthyak ősi földjére vagy homokjára borul, az valami kívánatos. Véges-végig jártuk a sovány tarlókat, a széles legelőket és a ritkás rekettyéket. Az apró kis Garasok azanaszét futkostak körülöttünk, virágot, kakukktojást szedni. Azalatt Miklós büszkén tekintett végig a birodalmán.

— Ez az én világom, pajfás.

— Bizony elég csöndes világ.

— De biztos — felelte Miklós — mig tekintete belemélyedt a végelethatatlan rónába, aminek néma csöndje a hallgatásunkra egy-szerre megelevenült. Kolompzó, ostorpattogás-hangzott fel s nyugat felől, ahol az alko-

nyodó nap aranyos, mennyei felhők között bujkált, lassu, óvatos susogással, szelid szellő csapott felénk a mezők ezerféle illatának vegyületével. S a szellő szárnyán tovasuhant mellettünk a róna homokja, mint valami por-felleg, amit a mezők lehellelte felkavart.

— Ni, mindjárt elviszi a szél alólunk a te szép világot!

— Dehogy viszi, hiszen csak enyeleg vele. Jóbarátok azok. S aztán meg, ha el-viszi, hát majd hoz helyette mást a rakon-czátlan orkán, mikor arra kerül a sor, hogy visszaforduljon, vagy ha az nem, hát majd hoz kövér, termő iszapot az áruítés.

— Szép, szép, de azért mégis csak ingatag alapja ez a család jövőjének. Valami-képen biztosítanod kellene őket. Tudod, ez a négy kis vörös gyerek...

Miklós nagy bizottsággal, mosolyogva nézett rám.

— Attól nyugodtan alhatunk. Nekem már öt hold földem van, amit magam szere-tem. S abból már meg lehet élni!

Öt hold földből! Ebből a repülő, állha-tatlan homokból, amit inkább lehet literszámra mérni, mintsem ölelkel! Azt még értem, ha valakinek van egy nagy bolond hegye, renge-tegekkel benöve, fenevadakkal benépesítve, a tetejében kőből épült, ezer esztendőre való várkastély, amit se szél, se víz ki nem moz-díthat a helyéből. Ha az azt mondja, hogy abból meg lehet élni, azt még értem. De ez az öt hold homok? Amit a rónasíkon tova-

kötött remények csökkentek — nálunk mégis egy forinttal alábbszállt.

De hát azoknak, akik nem álmództak a legnagyobb éhínséggel együtt járó tizenhatszforintos árakról, az őszi buzának jelenleges tizforintos ára még mindig kielégítő volna.

Volna, ha megmaradna; aminthogy minden ember kívánja is, hogy megmaradjon, sőt hogy javuljon.

De hátha nem marad meg?

És erre nézve egy nyomós körülményt kell figyelemre méltatnunk.

A magyar embernek folyton azt prédikálják, hogy ne adja el a termő buzáját előre, ha még oly nagy is az ára. A magyar ember ne játszik. Várja be azt, amivel az ég megáldja; de ne vigye bórét a tőzsdére.

Szó sincs róla, hogy ez a tanácsolt eljárás nagyon érényes, nagyon „szolid”, amint épen a játékos kereskedők mondani szokták. És boldog ember az, aki az árhullámzásokat nem kénytelen megragadni arra nézve, hogy megélhessen.

Mondhatnók, hogy rendszeren termő buzájának egyik részét — nem az egészet — eladni és magának ezáltal a „jó közép-árt” biztosítani, nem játék, hanem az egész világ minden termelőinél használatban levő okosság. De nem mondjuk. Minek tanítsuk ki az embereket a „játékra”, ferblizünk mi ugy is eleget.

Tény az, hogy az idén néhány nagy uradalom kivételével csak itt-ott elvértve adott el egy-egy termelő buzát előre.

A földmívelési miniszter egyik rendelete, melyet állítólag az országban mindenfelé félreértettek, megindította a buza-uzsora hajszáját az előre vásárló kereskedők ellen. Ezek tehát — tavaly is belebukván üzletükbe mélységesen — az idén meg sem mozdultak. Elővétel alig történt. Lehet mondani, nem történt. Még a legkisebb birtoku parasztember is tulajdonosa ma termő buzájának.

rohanó orkán a vállára kap akármikor, aztán elszalad vele a harmadik, negyedik határra, vagy el se szalad, csak széjjelszórja annyifelé, hogy minden falunak egy marék jut belőle. . . . .
Hogy szedi azt össze az a négy kis Garas, hogy újra megvethesse rajta a lábát?

— Hát hiszen igaz, könnyebb forgatni a szót, mint a földet, szólait meg Miklós, mintha csak kitalálta volna, amit magamban elgondoltam.

— No, azt már elhiszem, Miklós. Nekem is sokszor eszembe jut, mikor ott kell görnyedni az íróasztal mellett és pusztítani azt a kevés levegőt, amit a drágán bérelt palotás lakásba beszoríthatunk és róni egymásra azt a huszonhárom betűt, amit világteremtése óta annyi sok bölcs és ostoba ember úgy összevissza forgatott, hogy már alig is tudunk a temérdek betű között eligazodni. Holott mindazt, ami átvezdül, villan és suhan az elménken, idegeinken, mennyivel jobb volna átvezetni künn, a sóskaerdő réten, a suhogó erdő alján, vagy a verőfényes homoksíkon. A homoksíkon, aminek könnyű, szálló takaróját szertelbolygatja a rónaság szele, ámbár Garas Miklós fűzfavesszőből, dinnyéből, szederindából sövényt fon elebe, hogy az orkánal együtt pajkos utnak ne kerekedjék . . . . .

Leheveredtünk az izzóhomokra. És akkor Garas Miklós csöndesen hátrasimította bozontos, erős vörös sörényét s nyílt, becsületes szemével feltekintett a kéklő égre.

—Nem, — szólt nyugodtan — nem

Senki sem járt nála. Senki sem kötött vele. Az érény érintetlen.

De mi lesz most augusztusban és szeptemberben, ha a múlt őszi esztendő bajainak következtében pénzzükében levő és sok esetben eladósodott termelő mind kénytelen lesz kissé sietni buzája eladásával? Mi lesz, ha egyidőben vásárra kerül az a buzamennyiség, mely akkor rendszeren esedékes, de ezen felül még az a másik mennyiség is, melyet a kereskedő máskor előre megvett és előre tovább is adott a külföldi fogyasztónak? Mi lesz, ha e nagyobb mérvű kínálat egy kis árutorlódással jár együtt? Mi lesz ekkor az árakkal? Azokkal a szép árakkal, melyek ma még megvannak?

Erre volna jó az okos felelet, ha valaki megadná.

Az volna aztán az érényes ember, ki akkor a bajt el tudná simítani és a mindenfelől ostromlott árat fön tudná tartani magasabb színvonalán.

Persze, a buzakereskedés minden fejlődése elsősorban a termelt mennyiségtől függ. Ha az eladni való kevesebb, az ár lehet jó, sőt még jobb is a mainál. De ha a kínálat nagyobb a kelleltinél?

Ismételjük, nem akarunk sem ijesztgetni, sem kecsegtetni senkit. Mindkettőt megengedhetetlen dolognak tartjuk. Csak a józanul gondolkodó embereket akarjuk figyelmeztetni arra az egy rendkívüli körülményre, mely bizonyos viszonyok között erősebben ostromolhatná az idén a buzaárakat, mint máskor.

És utalni akartunk különösen arra, hogy nemzetgazdasági dolgokban nem csupán az érényesség a mértékadó, hanem a célszerűség is. Meg lehet egyeztetni e kettőt. És aki ezt ajánlja, az az igazi jó tanácsadó . . . . .

Mindezek után azonban bizzunk az égben, mely az időjárást küldi nekünk is és külföldi felebarátainknak is.

viszi azt már el semmi! Hiszen látod, így fekszem rajta mindig.

— Mind az öt holdon?

— Mind az öt holdon. És még az uraság ezeröt száz holdján is. A gondommal, munkámmal, meg az imádságommal; a lelkeimmel. S mikor felsőhajtok ahhoz az örökkévalóhoz, aki a földemet őrzi, akkor érzem, tudom, hogy az az öt hold föld az enyém . . . . . Majd a fiaimat is erre tanítom . . . . .

Csaknem mosolyogtam ezen a naiv bizáson. Hanem mig elhallgattunk és ott fektűve a forró homokon, szemünkkel méregettük a megmérhetetlen távot, bömbölő zúgás hangzott a vasúti töltés felől. A róna mélyéből erős, gyors lihegéssel, szuszogva, zakatolva törtetett be a síkság csöndjébe a szilaj, dübörgő gyorsvonat, mint valami dűbörgő, lábbeteg furia és eszeveszetten rohant el mellettünk. És akkor a szellő is felkerekedett. Belekapaszkodva a homoktalajba, nagy porfelleggel emelt a levegőbe és űzte, hajította maga előtt. Nyomában mindenütt a gyorsvonat; a száguldó szörnyeteg ablakából kíváncsi, ideges, unatkozó emberek bámultak ki a szunnyadó, csendes, mozdulatlan homoksíkra . . . . . Vajjon tudják-e, hogy voltaképpen azt az öt hold homokot kergetik, amit sohasem érnek el?

Mert Garas Miklós már megfogta a jámbor fűzfavesszőjével, kuszó szederindáival és a magasságha szálló becsületes imádságával . . . . .

POLITIKAI HIREK.

A képviselőház ülése. A parlament szűnése hivatalosan ugyan e hónap hatodikáig tart, néhány előterjesztés okéért azonban ma déli tizenkét órakor mégis tartott egy formális ülést. Az elnök bejelentette első sorban Hegedűs Loránd megválasztását, majd Crauss István és Gajári Ödön nyújtották be az igazságügyi és a pénzügyi bizottság jelentéseit a betegápolási költségekre vonatkozó törvényjavaslatról, végezetül pedig Lukács László pénzügyminiszter tett le két törvényjavaslatot a Ház asztalára. Ez a két javaslat a szesz- és a cukoradóról szóló törvények meghosszabbítására vonatkozik s a Ház előzetes tárgyalás végett mind a kettőt a pénzügyi bizottsághoz utasította. S ezzel a rövidke ülés be is végződött.

A kvóta. A két küldöttség tudvalevőleg e hónap 10-én és 11-én kezdi meg a szóbeli tárgyalásokat. Erre való tekintettel az osztrák kvótabizottság már június 4-én tanácskozással össze, hogy kijelölje az ugynevezett hetes bizottság tagjait, akik a magyar bizottsággal tárgyalni fognak. A „N. W. Tagblatt” hómapi száma, mint bécsi tudósítónk telefonozza, egy hírt közöl, amely szerint a magyar kormány beleegyezett volna a 36 százalékos kvótába.

A szesz- és cukoradó. Lukács László pénzügyminiszter a képviselőház elé ma törvényjavaslatot terjesztett a szeszadóról szóló 1888. évi XXIV. törvénycikk 3. §-ában, valamint a cukoradóról szóló 1896. évi XIX. törvénycikkben foglalt határozmányok érvényének meghosszabbítása felől.

A törvényjavaslat szövege a következő:

1. §. A szeszadóról szóló 1888. évi XXIV. törvénycikk 3. §-ában foglalt, a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdekben egy-egy termelési időszakban a fogyasztási adónak kisebbik tétele mellett termelhető alkoholemennyiség megállapítására vonatkozó határozmányok, valamint a cukoradóról szóló 1896. évi XIX. törvénycikkben foglalt, az 1897. évi XXIX. törvénycikk által 1898. évi július hó 31-ik napjáig fentartott rendelkezések érvénye meghosszabbíttatik azon időpontig, ameddig az 1898. évi I. törvénycikk hatályban marad.

Az 1898. évi szeptember 1-jével kezdődő termelési időszakra a kisebbik adótétel mellett termelhető alkoholemennyiség az 1897. évi XXXI. törvénycikk rendelkezései szerint osztandó fel.

2. §. Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminiszter bízatik meg.

Budapesten, 1898. évi június hó.

Lukács László s. k.
magyar királyi pénzügyminiszter.

A javaslat indokolása az, hogy már nincs kilátás arra, hogy a szeszadóra vonatkozó kiegyezéses javaslat 1898. évi szeptember hó 1-ével törvényerőre emelkedjék, s így szesziparunk érdekében gondoskodni kell arról, hogy az 1898. évi szeptember hó 1-ével kezdődő termelési időszakban a kisebbik adótétel mellett termelhető alkohol mennyisége még ezen időpont előtt multhatatlanul megállapíttassék, mert ez az alkoholemennyiség a termelési időszak kezdete előtt osztandó fel az egyes szeszfőzdek között és mert csak így lehetnek szeszfőzdekink abban a helyzetben, hogy szeszfőzési üzletüket idejekorán s akként rendezhessék be, hogy a rájuk eső alkoholemennyiséget tényleg ki is termelhessék; másrészt pedig az 1897. évi XXXI. törvénycikk hatálya a folyó év augusztus végével lejárván, jelenleg ideiglenes intézkedés szükséges. A cukorra vonatkozóan a javaslat kifejti, hogy a prémiumokat fenn kell tartani kivált Franciaország erős versenye miatt és a brüsseli cukorkonferenciára való tekintettel is. Minthogy pedig a cukoradóra vonatkozó kiegyezéses javaslat folyó évi augusztus hó 1-ig szintén nem fog törvényerőre emelkedhetni: szükségesé vált, hogy az 1896. évi XIX. törvénycikknek az 1897. évi XXIX. törvénycikk által 1898. évi július hó végeig fentartott érvényre ideiglenesen továbbra is meghosszabbíttassék.

Parttörtézet. A függetlenségi és 48-as párt június 6-án délelőtt 9 órakor értekezletet tart.

A magyar mise.

A magyar mise ügyének ez idő szerint való állapotáról illetékes helyről és egyedül hiteles forrásból merített értesülések alapján a következőket jelenthetjük:

Róma a magyar mise ügyében eddig két dekretumot adott ki: egyet 1896. szeptember havában, a másikat pedig 1897. április végén. Mindkét dekretumot csakis az ungvári és eperjesi görög-katolikus püspöknek küldték meg, mert eddig még csakis két ruthén püspök egyházmegyéjének pappjai miséztek magyarul.

A magyar mise régi dolog; még az 1792.—1809. között működő Bacsinszky András munkácsi püspök hozta be. Ő volt az, aki megengedte a hajdu-dorogiaknak, hogy papjuk miséiközben a szent leczkét és evangéliumot magyarul énekelhesse.

És ez volt a magyar mise kezdete. Bacsinszky példáját azután több munkácsi püspök is követte; mert majd mindenik több és több részt engedett meg magyarul végezni a görög-katolikus liturgiában.

A munkácsi egyházmegye pappjai tehát, püspöki engedéllyel használván miséjükben a magyar nyelvet, kánoni vétséget e tekintetben soha sem követtek el.

Nem is itt van a hiba, de ott, hogy a két ruthén püspök, a munkácsi tudniillik és az eperjesi, mindenkinek koncedálta a magyar misét, de Rómának erről jelentést nem tett soha.

És hogy most Rómában visszatetszést szült ez a dolog, erre vezethető vissza.

Mikor ugyanis 1896. június 27-én Budapesten a hajdudorogi magyar misét mondotak az egyetemi templomban és azt a lapok, mint vivmányt tüntették fel, ezt Rómában úgy fogták fel, mint az egyházi fegyelem ellen való lázadást.

Nem lehet tagadni, hogy e mise megtartásánál is óriási szabálytalanság történt. Misét ugyanis más ritusban csakis úgy szabad valamely nem-plébánia templomban mondani, ha az illető megyéspüspök, vagy helynöke megengedi. Itt azonban ezt a szabályt nem tartották be, sőt még csak az esperes előtt sem volt a június 27-én elmondott magyar mise előzetesen bejelentve.

Mikor tehát Rómába is eljutott a magyar mise híre ott nyomban intézkedtek, hogy a dolgról alapos információkat nyerjenek, onnan Budapestre. az akkori érseki helynökhez, Cselka Nándorhoz fordultak.

Cselka Nándor azonban nem jelenthetett egyebet, csak azt, hogy az egyetemi templomban elvégzett magyar miséről sem neki, sem pedig érsekének nem volt előre tudomása, de sőt azt előzetesen még a kerületi esperes sem engedte meg.

Ily értesítés után Firczák Gyula munkácsi püspököt, a hajdudorogi lelkész főpásztorát hívta fel Róma nyilatkozattételre. Firczák azonban annyira késett a válasszal, hogy Rómából ismételt felszólították az alapos információk beküldésére.

És ez az információ akkor el is mentde Rómát, úgy látszik, nem elégitette ki, mert 1896. szeptember 2-án a Generalis Univ. Inquis. Congregatio az ügyet tárgyalás alá vette és végzésére Mancini Kázmér püspökkel szeptember 4-én XIII. Leo pápa jóváhagyását is kieszközölte.

Ez a végzés pedig az volt, hogy a szentszéki jóváhagyás nélkül használt magyar isteni tiszteletet nem lehet a görög-katolikus ritusban megengedni, az egyházi jóváhagyás nélkül kinyomatott misekönyveket pedig meg kell semmisíteni.

Ebből kifolyólag kelt 1896. szeptember 26-án az első dekretum, melyet Munkácsra és Eperjesre Ledohowszky bibornok, a lengyelek egykori híres püspöke és Bismarck hatalmas ellenfele irt a.l.

Nagy vonásokban jelzi ez a dekretum, hogy a keleti egyházak terjesztését végző szent kongregáció megdöbbenve értesül, hogy Magyarországon a ruthén papság nem csak liturgiájában használja a magyar nyelvet, de a liturgikus könyveket már le is fordította és azokat a szent szertartásoknál önkényesen és jóváhagyás nélkül használja. Ezt a tényt

nem nézheti összetett kezekkel az apostoli szentszék, mert annak az a kötelessége, hogy vigyázzon, nehogy konkoly hintessék az Urnyája közé.

Ugyanazért fájdalommal érintette a hír, hogy egy némely ruthén pap megfélelkezve kötelemeiről, Budapesten 1896. június 27-én az egyetemi templomban, a kánonok parancsai ellenére is, magyar nyelven énekelte a szent misét; fájdalommal érintette pedig ez azért, mert a dolog lapok útján közzétételével, az a hívek óriási megbotránkozását vont maga után.

Mikor pedig ebben az ügyben az apostoli szentszék megbízásából vizsgálatot tartottak, kiderült, hogy Magyarország több helyén miséznek magyarul a megyéspüspökök elnézése mellett. A szentszék tehát ugyanezért az Univeralis Inquisitionis szent Congregatio elbírálása alá bocsátotta az ügyet, amely ekként oldotta meg a következő két kérdést:

Miután Budapesten 1896. június 27-én az egyetemi templomban a görög-katolikus ruthének magyar nyelvű misét énekeltek és így a magyar liturgikus könyvek létezése nyilvánvaló lett, kérdés: 1. vajjon megengedhető-e a magyar nyelv használata a liturgiában; 2. vajjon adhatók-e ki magyar nyelvű liturgikus könyvek.

A szent congregatio 1896. szeptember 2-án mindkét kérdésre nem mel felelt; amit XIII. Leo pápa is jóváhagyott.

A dekretum tehát meghagyja az ungvári és eperjesi püspököknek, hogy a szent congregatio végzését ne csak hirdessék ki, de azt hajtsák is végre és atyailag intsek pappjaikat, nehogy e parancssal szemben ellenkezvén, a róm. kath. egyház által mint eretnekek büntetéssel legyenek sújthatók. A magyar nyelvű, mint egyházi jóváhagyást nem nyert liturgikus könyvek sem miséitessenek meg és helyettük az eredeti szláv nyelvű liturgiák használtassanak.

1896. október közepén érkezett meg Ungvárra és Eperjesre ez a leirat, de biz azt sem az ungvári, sem pedig az eperjesi püspök nem hajtotta végre, hanem ellene mind a kettő felterjesztéssel élt.

Az eperjesi püspök lefordítván a tekintélyesebb magyar lapoknak ez irányban irt cikkeit, reámutatott Róma előtt arra, hogy itt a ridegség oly veszélybe hozná az egyházat, amely még a hitettségét is megbontaná.

A munkácsi püspök pedig azt vitatta öt-íves felterjesztésében, hogy nem visszaélésről van itt szó, hanem csak egy százesztendőös gyakorlat folytatásáról, illetve szentesítéséről. A ruthén püspöki kar hü egyházához, de azért hívei speciális viszonyait sem tévesztheti el szem elől, mert híveit meg óhajtja menteni egyházának. Magyar ember anyanyelvén szereli imádni istenét. Énekeit tehát ha ily nyelven mondja el, azért még nem lett szakadár. A kánoni részt senki sem bolygatta meg, az érintetlen ma is. A mise lényege tehát a magyar misében is ép úgy sértetlen maradt, mint a szlávban, abuzus tehát ezzel nem jön be még az egyházba. Nem kívánunk többet a ruthének, mint csak annyit, hogy amit a katolikusoknak megengedett az egyház, hogy tudniillik anyanyelvükön énekelhessenek mise alatt, ugyanennyit engedjen meg a ruthéneknek is... Élenken ecsetelte ezután a munkácsi püspök még azt is, hogy ha elsietnék a dolgot, úgy ezt a magyar nemzet a magyarság ellen intézett támadásnak venné.

A két püspök felterjesztésének meg volt a jó hatása, mert 1897. május elején lejött a második dekretum és ez már szelídebb hurokat pengett s csak azt indokolja meg, hogy miért óvakodik Róma előnyelvének liturgikus jogot engedni.

A multak tapasztalatai ugyanis azt igazolták, hogy a nemzetiségi egyházak még mindig melegágyát képezték a hitettség megbontásának. A római szentszék pedig úgy tartozván megőrizni a reá bizott hitet, miként azt ő átvette; azért nehogy a folytonos változásoknak alávetett élőnyelvekkel lassankint tévedések csuszszanak be a szentkönyvekbe, azért a római szentszék csakis az oly nyelveknek engedélyezi a liturgikus jogot, amelyek

már nem élnek és így ujtásoknak s változóknak nincsenek alávetve.

Tiltakozik egyben ez a dekretum az ellen, hogy Róma ellensége volna Magyarországnak, amely előtte még ma is „Regnum Marianum” mindig.

Az ügy ezzel nincs befejezve; mert a püspökök újabb felterjesztésekkel éltek, amelyekre eddig még nem érkezett válasz. Minden valószínűség szerint azonban legközelebb már újabb fordulat várható.

A beavatottak előtt az látszik bizonyosnak, hogy Róma, mihelyt egyházi jóváhagyással — approbatio — be lesz mutatva a 23 liturgikus könyv, engedélyezni fogja a magyar misét, azt azonban kiköti, hogy a kánon vagy glagolitikus ó-szláv, vagy pedig latin nyelven mondják; hogy így a mise lényege soha se csonkuljon meg.

KÜLFÖLD.

Éltelt pártvezér. Nikola Pasicsot, a szerb radikálisok vezérét, a tegnap megtartott új tárgyaláson Milán exkirály megsértése címén kilencz hónapi börtönre ítélték. Az első tárgyalás alkalmával fölmentették volt.

Az osztrákok baja.

(Távirati tudósítások.)

A képviselőház ma tartotta a szünet után első ülését. Előzőleg majdnem valamennyi pártklub gyűlést tartott.

A német néppárt a gyűlésen elhatározta, hogy a gráci események miatt sürgősségi indítványt fog beterjeszteni. Ha a Ház nem fogadja el a sürgősségi indítványt, a német néppárt az obstrukciónak minden eszközt föl fogja használni és a kormánynak vád alá helyezését fogja indítványozni.

A német haladó párt szintén értekezletet tartott, amelyen a kormánnyal szemben való magatartásáról tanácskozott. A párt úgy véli, hogy a kormány a képviselőház legutóbbi ülése óta a közélet minden terén ellenséges indulattal viselkedik a németekkel szemben a párt különösen a gráci község tanácsa fölmozgatása miatt határozott rosszalást fejezi ki a kormánynak. A német haladó párt elhatározta, hogy a gráci eset parlamentári tárgyalásán a német néppárthoz fog csatlakozni.

A képviselőházban kissé lassan gyülekeztek. Caupán a Schönerer-pártiak voltak már korán együtt s valamennyien rózsát viseltek gomblyukaikban. Lueger több képviselővel tanácskozott s a terem közepén kisebb-nagyobb csoportok verődtek össze. Végre a miniszterek is megjöttek és csakhamar az elnökség is bevonult a terembe.

Az ülés csöndben nyílt meg.

Fuchs elnök részvétellel emlékezett meg Lipót herceg haláláról s ezután a jelentéseket terjesztette elő. Ezek között a kormány két javaslatát a szesz- és cukorfogyasztási adó tárgyában.

Hoffman és Hohenburger sürgős indítványokat terjesztettek be a gráci eseményekről.

Funke és társai a kétéves katonai szolgálat tárgyában nyújtottak be indítványt.

Hohenburger és társai gróf Gleispach kinevezetése tárgyában interpelláltak.

Barenther és társai meginterpellálták a kereskedelemügyi minisztert Enyedi Lukács ismeretes indítványa tárgyában, amelylyel az autonom vámtarifa elkészítését követelte a magyar kormánytól. Miután a magyar kormány azóta megtette az előkészületeket az önálló vámterület felállítására, azt kérdezik az interpellálók, hogy megtette-e az osztrák kormány is a kellő intézkedéseket arra az esetre, ha a kiegyezés nem sikerül.

Mauthner és társai a következő interpellációt intézték a vasutügyi miniszterhez:

A magyar kormány, illetőleg a magyar államvasutak tulajdonosok már minden előkészületet megtettek arra, hogy a várható gabonakivitelre való tekintettel waggonállományukat minál

jobban szaporítsák. A rendes waggonállományt 1700 kocsival nagyobbították. A továbbiakat kölcsön útján biztosítják. A magánvasutakkal a magyar kormány waggonok átengedése miatt tárgyalásokba bocsátkozott. Sürgősen szükség van arra, hogy Ausztria hasonló módon gondoskodjék elégséges teherszállító kocsikról.

Funk és társai a nyelvrendeletek tárgyában kiadott pénzügyminiszteri körrendelet visszavonását követelték.

Még a napirend előtt felszólalt Hoffmann von Wellenhof és szóba hozta a gráci községtanács feloszlását, amivel a kormány a németeket szándékosan provokálni akarja; a feloszlátás igazságtalan volt. Sürgős indítványának azonnal való tárgyalását kéri.

Schönerer: A németeknek tünni kellett volna, hogy a bosnyákok agyonverjék őket. A bosnyákok nem tartoznak Ausztriához.

Az elnök cseppet.

Schönerer: Nem tűrjük a bosnyák gazdálkodást!

Wolf: Nyomorult gyilkosok!

Glöckner: Valódi cigánygazdálkodás!

Schönerer: Mit szól ehhez Baernreither, a német miniszter?

Iro: A bosnyákoknak semmi dolguk sincs Grácban!

Hoffmann (folytatja): Badeni bukása óta semmiféle kihágás sem fordult elő Grácban. Sürgősen kéri indítványának a tárgyalását. (Élénk tetzés halról.)

Az elnök: Ezt az indítványt csak úgy tárgyalhatjuk mindjárt, ha azt a ház egyik oldalán sem kifogásolják.

Dr. Engel utal a praecedensekre s az igazság érdekében az indítvány tárgyalásának mellőzését kéri. (Gúnyos felkiáltások és ellenmondások a baloldalon.) A németek követelték a nyelvrendeletek tárgyalását s mivel már ezt megkezdték, ennek a folytatását kéri. Az indítványozók elmondhatják beszédüket a tárgyalás kapcsán is a gráci dolgokról, reméli azonban, hogy a szólásszabadság keretében beszélnek majd Gracról.

Wolf: Szemtelenység, még minket gúnyol. (Viharos ellenmondás a csehek padjain: Őn a szemtelen! Ez gyerekeskedés! Nagy láрма.)

Engel kijelenti, hogy egy pártnak a javára nem lehet dönteni.

Az elnök kijelenti, hogy Hoffmann sürgősségi indítványát most nem tárgyalhatják.

A ház a napirendre tér és folytatja a nyelvrendeletek tárgyalását.

Hoffmann von Wellenhof előbb is a gráci eseményekről szól és kijelenti, hogy Grác német lakossága nyugodt, törvénytisztelő és az is fog maradni, a kormány kihívó eljárása dacára. Azon az uton, amelyre most lépett, nem fogja a kormány helyreállítani a belső békét soha. A németek nem fognak engedni egy szemernyit sem abból, amit becsületük és népük iránt tartozó kötelességük parancsol.

Fort (ifjú-cseh) kijelenti, hogy a csehek a városi autonómia szempontjából sajnálják a kormány gráci eljárását, de politikai szempontból üdvözlik, mint fontos jelentőséget a közviszonyok javulása érdekében. A németekkel való megegyezést meg kell előznie a megegyezésnek s három fogalom tekintetében: 1. becsület és teljes egyenjogúság, 2. nemzeti önkormányzat, 3. a decemberi alkotmány revíziója az államjog foederatív átalakítása végett.

Götz (német-szabadelví) a gráci községi képviselő feloszlátását törvénytelennek és önkényesnek mondja és kijelenti, hogy a nyelvügyi vita mindaddig meg nem szűnik és mindaddig le fog szorítani minden más tárgyat a parlamenti tárgyalás teréről, míg csak el nem törlik a nyelvrendeleteket.

Erre a tárgyalást megzaklatják.

Wolf interpellációját terjeszt elő a gráci becsületbírósi eljárás tárgyában.

Okuniecki a galicziai ruthén lakosságának a magyarországi zsidók által való kizsákmányolása miatt interpellál.

Stojalowski a Poroszországban letartóztatott és onnan kiutasított osztrák állampolgárok ügyében interpellál.

A legközelebbi ülés holnap lesz.

Az osztrák pénzügyminiszter holnap három törvényjavaslatot nyújt be a parlamentben. Az első az ut- és átviteli vámok eltörléséről, a másik a vagyonátruházási illeték leszállításáról, a harmadik a konzuli illetékekről szól.

Bécs, június 1.

A mai ülés lefolyásából meggyőződhetett mindenki arról, hogy az osztrák kormány és a német ellenzék egymást megérteni nem fogják. A németek el vannak határozva arra, hogy obstrukcióban maradnak. Bevezetett dolog, hogy a nyelvvitában egyetlen szónokuk sem fogja magát töröltetni. Arra az esetre, ha a kormány és a többség valamely alkotmányellenes eszközhöz merne nyulni oly célból, hogy a vitát megrövidítse, azonnal a legvégső obstrukcióba megy át a német ellenzék. A legcsekélyebb alkalom előidézheti a legnagyobb parlamenti botrányokat.

Lemberg, június 1.

A „Słowo Polskie”-nak azt jelentik Bécsből, hogy a kormány talán már a jövő hétfőn föl fogja osztani a képviselőháznak s hogy a költségvetési provizóriumot, a cukor- és szeszadót és a tisztviselők fizetésének javítását kényszerítő rendelet útján fogja dekretálni.

Grác, június 1.

A községtanács feloszlátása után a polgármester a községtanácsosokat még egyszer összehívta ülésre, hogy a feloszlátás ellen való felszólalás iránt határozzanak. Báró Hammer-Purgstall kormánybiztos a községtanács összejövetelét megtiltotta. Utólag azután belátta a kormány ennek az eljárásnak a törvénytelenességét és most már hivatgatja a kormánybiztos a községtanácsosokat, sőt már helyet is kijelölt nekik a község házában az üléshez. Csak hogy most meg már a polgármester és a községtanácsosok nem akarnak hivatalosan összegyűlni s azt mondják, hogy nem az ő dolguk, a kormány törvénytelen eljárásának helyrehozásánál közreműködni. Ellenben magányülésekre határozták el magukat, amelyben a helyzetet megvitadják. A kormány eljárása ellen tiltakozni fognak. Ma délből kijelentette a volt polgármester a kormánybiztosnak, hogy a felajánlott tanácsosi állást egyetlen volt tanácsos sem fogadja el.

Az új francia kamara első ülése.

Páris, június 1.

Az újonnan választott francia kamarának ma volt az első ülése. Az új kamara külső képe nem sokat változott. Minthogy az ellenzék nem fért el a baloldalon, a szociálisták nagyrésze a jobboldalon foglalt helyet. Cassagnac, aki egy cikluson keresztül nem volt tagja a kamarának, a régi helyére ült le. Egyébként két újabb pártnyilatást tűnt fel: a nem kollektivistá szociálisták és a köztársasági szociálisták pártja. A nemzeti szociálisták czégére alatt együtt van mindenféle fajta antiszemita.

A kamarának van egy koromfekete szenzacziója.

Ez Guadeloupe választókerület néger képviselője, Legitimus ur, aki állítólag katolikus és a szociálista elveknek hódol.

Rengeteg zaj közepette foglalta el Boissay radikális képviselő a koronázási széklet. Az ülést természetesen egy nagyon is radikális beszéddel nyitotta meg, amelyet a radikálisok és szociálisták élénk helyesléssel többször szakított félbe.

Boissay a többiek közt így szólt: Nánink mindennek szabadnak, nyitnak és tisztának

kell lennie. Franciaország maradjon továbbra is a lojalitás országa. Tartsa meg azt a híret, hogy az ország a büszke igazságosság hagyományos földje. Program gyanánt azt hirdeti, hogy az alkotmányt meg kell változtatni, a községi életet nem szabad elnyomni monarchista szervezettel, nem szabad szaporítani a hivatalnokok seregét és nem szabad a külügyek vezetésében oly nagy titokzatossággal eljárni, mint ahogy azt Franciaországban teszik. Együttal követeli azt is, hogy a kozmopolita egyedáruságok megszűnjenek és kívánja, hogy az egész nemzet szolidárisnak vallja magát az egyház és állam viszonyainak rendezése ügyében.

Beszéde végén párthívei óriási örömrivalgásba törtek ki.

Drummont felemelkedve helyéről, így kiáltott fel:

Le a zsidókkal!

Le Rothschilddal!

Le Lepin-nel!

Néhány hang ismételte Drummont kiáltásait.

Ezután következett az elnökválasztás. 277 szavazattal 276 ellenében Dechanielle-t választották elnöké. Egyetlenegy szóval győzött tehát az első alkalommal a többség akaratára. Ennek az esetnek rendkívül nagy befolyása lehet a parlamenti helyzet további alakulására. (N. Fr. Pr.)

Az amerikai háború.

(Távirati tudósítások.)

Newyorki és madridi táviratok egyhangzóan konstatálják, hogy Santiago de Cuba előtt tengeri átközet volt.

Amerikai részről azt állítják, hogy a spanyol flotta vereséget szenvedett, míg spanyol részről konstatálják, hogy az amerikai flotta súlyos sérüléseket szenvedett s ezért kénytelen volt visszavonulni.

Ebben az esetben azonban mégis csak a spanyoloknak lehet igazuk, mert az amerikai flotta kétórás bombázás után visszavonult, amit bizonyára nem tett volna, ha mint egy tulságosan merész fantáziájú amerikai távirat jelenti, megsemmisítette volna Cervera hajóhadát. A mai nap során beérkezett távirataink a következőket jelentik:

Otközet Santiago előtt.

New-York, június 1.

Cap-haiti-i távirat jelenti: Havana-nál érkezt táviratok azt mondják, hogy az amerikai hajóhad délutáni 2 óra óta bombázta a Santiago mellett levő Castillo Morro, Lazecapas és Punta-Ganda ütegeit. Ugyanabban az időben amerikai hajók ütközetbe bocsátkoztak spanyol hajókkal. A tüzelés rendkívül heves volt. Háromnegyed négykor az erődök ellen való ágyuzás kevésbé heves volt, de hevesebb volt azokon a helyeken, ahol a két hajóhad harcrol.

London, június 1.

Port au Prince-ből érkezett távirat megerősíti, hogy tegnap Santiago de Cubánál harc folyt. A harc délután két óra tájban kezdődött. Az amerikai hajóraj, amely 14 hajóból, köztük a Sampson tengernagy lobogóját viselő „New-York” hadihajóból és számos torpedónaszádból állott, heves tüzelést kezdett a kikötői erődökre, amelyek közül különösen a Castillo de Morro, Lazecapas és Punta-Ganda erődök szenvedtek sokat. Délután 3/4 óra tájban a tüzelés gyöngyül kezdett. Az ágyuzás lassankint egyre gyöngyűbbé vált és végre teljesen megszűnt, de a sik tengerről még egy ideig lövések voltak hallhatóak. A spanyolok veszteségéről nincs semmi hír.

London, június 1.

Egy new-yorki lap sürgőnyt kapott Kings-townból, mely szerint Cervera és Schley hajóhada közt hétfőn délután rövid csata folyt. Schley megakadályozta Cerverát abban, hogy elhagyja a santiago de cubai öböl. Kénytelenül a spanyol hadat, hogy visszatérjen az öbölbe, kárt azonban nem tett benne.

New-York, június 1.

Schley tengernagy megvizsgálta a Santiago de Cuba és a santiago kikötőbe vezető csatorna megvédésére szánt ütegeket és sokkal erősebbeknek találta, mint hitte. Négy akna volt keresztbe fektetve a szűk kikötő-bejáraton. Cervera hajójának hajói elárulták jelenlétüket, mivel keresztben mozgáltak a kikötő-bejáratban, hogy az ellenség közeledésekor megkezdhesék az agyuzást.

New-York, június 1.

Mint a „World“-nak az amerikai hajóhadat kísérő levelezője jelenti, két spanyol torpedónaszád vasárnap éjfélkor elhagyta a santiago de cubai kikötőt és eredménytelen kísérletet tett két amerikai hajónak az elsüllyesztésére. A torpedónaszádok szoroson a part mellett haladva két mértföldnyire nyugatra kikötöttek, amikor egy tiszt a „Texas“ fedélzetről éjjeli távcső segítségével meglátta őket. Ekkor két fényszórót irányítottak a spanyol hajók felé, amelyek teljes gőzerővel mentek neki a „Texas“ és „Brooklyn“ hajóknak. Ezeknek gyorstüzelő ágyúi azonban rögtön készen álltak az ütközetre és olyan golyózáport küldtek a spanyolok ellen, hogy ezeknek vissza kellett fordulniuk és a kikötőbe kellett menekülniük. A spanyolok nem lőttek torpedókat az amerikaiak ellen, bár a „Texas“-hoz 500 yardnyira közeledtek.

London, június 1.

A „Dalciel“-ügynek jelentik Washingtonból:

Schley tábornok tegnap délután a washingtoni utasítások ellenére megkezdte Santiago erődítményeinek bombázását. Ezzel a hajóival a spanyol hajóhad ellen indult, a melynek „Re Mercedes“ nevű hajóját összelődözte. Egy másik spanyol hajó szintén tönkrement. Erre Cervera a hajóhad többi részével megadta magát. (?)

Az ügynökség egy későbbi távirata az egész hirt visszaszívja.

A „Reuter-ügynek“- által tegnap óta világra bocsátott híreket a Schley és Cervera közötti ütközetről nem erősítették meg. Maguk a washingtoni hatóságok egész nyíltan kijelentik, hogy nem hisznek abban, hogy Haitinál komoly ütközet folyt le.

Az a tíz hajó, amelyet Porto-António-nál láttak szombatán, hir szerint mind amerikai hajó volt. (N. Fr. Pr.)

Madrid, június 1.

A tengerészeti miniszter táviratot kapott, amely azt mondja, hogy az amerikai hajóraj Santiago de Cuba előtt vereséget szenvedett. A spanyol erődök és Cervera hajórajja visszaverték az ellenséges hajókat, amelyek kénytelenek voltak sérülésekkel visszavonulni. A spanyol hajóraj nem szenvedett kárt.

Cadixot erősítik.

Madrid, június 1.

Cadix erődítményeit állítólag nehéz ágyúkkal látták el. (N. Fr. Pr.)

A spanyol tartalék-hajóraj.

Madrid, június 1.

Az „Alfonzo XIII.“ főczirkálóhajó, két segéd czirkálóhajó „Victoria“ és „Princesa de Asturia“ páncélos hajók két hét múlva kifut-

nak a nagy tengerre, hogy a tengeri háborúban mint tartalék-hajóraj szerepeljenek. (N. Fr. Pr.)

Kuba okkupálása.

London, június 1.

Dort kapitány, aki Bécsben az Egyesült-Államok katonai attachéja volt s aki már egyszer megkísérelte, hogy kiköszön Kuba szigetén, most Key-Westbe visszatérve azt jelentette, hogy a „Florida“ hajóval sikerült kikötnie Kubán. A hajón 450 kubaít vitt, 8000 puskát, sok lőszer, ruhákat és élelmiszereket. A szigeten nagy néptömeg s 1200 fölkelő fogadta.

Elfogott német kém.

Madrid, június 1.

Ceuta-ból az a hír érkezett ide, hogy egy németet aki a ceutai erődítményeket le akarta fényképezni, elfogtak. (N. Fr. Pr.)

TÁVIRATOK.

A Raimund-ömlék.

Bécs, június 1. Ma délután ment végbe Ottó főherceg jelenlétében a német népszínház előtt felállított Raimund-ömlék leleplezése. Dumba, a szoborbizottság elnöke átadta a szobrot a városnak, miközben ünnepi dalokat adott elő. Ottó főherceg a bizottság tagjaihoz beszédet intézett, amelyben fáradozásukért köszönetet mondott. A szoborra sok koszorút tettek. A főherceget a közönség élénk ovációban részesítette.

Henrik herceg Kinában.

Berlin, június 1. Henrik orosz herceg a „Deutschland“ és a „Kaiserin Augusta“ hajókkal ma Kiao-Csauba érkezett. A „Darmstadt“ hajó a Kelet-Ázsiába rendelt felváltó csapatokkal ma Singapurba érkezett s még ma tovább ment Manila felé.

Az új olasz kormány.

Róma, június 1. A Stefani-ügynek jelentése szerint Umberto király ma délután Rudini marceset kihallgatáson fogadta és jóváhagyta a következő miniszteri névsort: Miniszterelnök, belügyi és ideiglenesen földmívelésiügyi miniszter: Rudini marceset. Igazságügyi miniszter: Donazzi. Pénzügyi miniszter: Branca. Kincstári miniszter: Luzzatti. Hadügyi miniszter: San Marzano. Tengerészeti miniszter: Canevaro ellentengernagy, szenátor.

Közügyi miniszter: Cremona szenátor.

Közügyi miniszter: Afan de Rivera képviselő.

Postai miniszter: Frola képviselő.

Canevaro ellentengernagy kivételével, aki elfogadta ugyan a tengerészeti tárczát, de csak holnap érkezik meg, ma délután valamennyi miniszter letette a király kezébe az esküt.

Orosz tiszték Bécsben.

Bécs, június 1. Az orosz tomszki gyalogezred tisztjeinek küldöttsége ide érkezett, hogy Lajos Viktor főherceget 25 éves ezredtulajdonosi jubileuma alkalmából üdvözzölje. A király ő felsége a küldöttséget holnap külön kihallgatáson fogadja.

Sakk-verseny.

Bécs, június 1. A nemzetközi jubileumi sakk-verseny mai első napján a következők nyertek: Steinitz (London) Csigrin (Pétervár) ellen, Schönwalter (Amerika) Schwarz (Bécs) ellen, Pillsbury (Amerika) Caro (Anglia) ellen, Janowski (Párizs) Baird (Amerika) ellen és Halprim (Bécs) Schlechter (Bécs) ellen. Alapinnak (Oroszország) Walbrodttal (Berlin) kellett volna játszania, minthogy azonban az utóbbi nem jelent meg, a játék Alapin részéről megnyertnek tekintendő. Marco (Bécs) és Maróczy (Magyarország) közt, Tarrasch (Németország) és Burn (Anglia) közt, Blackburne (Amerika) és Lipke (Németország) közt, Schiffens (Szt.-Pétervár) és Trenchard (London) közt remis lett a játék. A legközelebbi mérkőzés pénteken lesz.

A behajózási szövetség.

Nürnberg, június 1. A behajózási szövetség elnökségében megválasztottak: dr. Schuh (Nürnberg), Wittich kormánytanácsos (Bécs), Lovag Proskovetz (Bécs), Matiekovits Sándor (Budapest); jegyzőkké: dr. Zöpfel (Nürnberg), Munzinger (Bécs), dr. Herzfeld (Budapest) és Friedenthal kereskedelmi tanácsos (Berlin).

Általános hadkötelezettség Hollandiában.

Hája, június 1. A második kamara 72 szavazattal 40 ellen elfogadta a kormány által beterjesztett azt a törvényjavaslatot, amely az általános kötelező katonai szolgálatot behozza; kivételt képeznek az összes vallások lelkészei.

HIREK.

Érintkezés az állatokkal.

Knigge Adolf a báró, tudvalevőleg az emberekkel való érintkezésről írt könyvet, de figyelmét, sajnos, nem terjesztette ki az állatokra is. Valóságilag hízagot pótol tehát az a társadalmi irányzat, mely ujabban a lovakra nézve is szigorúan követi azt az elvet, hogy senkiről sem szabad rosszat mondani a háta mögött. Ez az irányzat a mi sportirodalmunkba már diadalmasan be is vonult, mutatják legjobban a mai esti lapok. Szó van ugyanis a széles körökben ismeretlen és némelyek által analfabétának mondott Maikönig nevű versenyparipa urról, aki nemes ambícióktól vezéreltetve, pályázni fog a bécsi Derby-díjra és ebből a célból a héten a hátra vesz majd egy jockeyt, meg öt kilogramm tulsúlyt. Ez a helyzet nem alkalmas ugyan arra, hogy az illető személyiségnek fokozza a tekintélyét, mindazonáltal egyik esti lapunk ma így ír az érdekelt derbyjelöltről:

Maikönig, mely kéteves korában Kotingbrunnban lovaink legjobbait leverte és amely az Austriapreisban jó harmadik lett istállóhársa Gomba után ma a kékszalagnak legkomolyabb aspiránsa. Ezen ló igen szép küllemű, jól megtermett állat, csak lábai nem egész kifogástalanok, a télen blisterezték. Ezen ló határozottan stehet, mi kiváló előnyére fog szolgálni, mert az idei derby igen gyors iramu lesz, amiről a pacemakerok fognak gondoskodni. Az idén a Trial-stakesben mutatkozott be, melyet nem nyert ugyan meg, mert meg kellett neki a fittebb Makó előtt hajolni, de leverte Lulut, Doriát, Buserit, Árulót stb. és így megmutatta, hogy még mindig a réginyagló és hogy versenyképességéből mit sem veszített. Azóta pihenették és otthon gondos előkészítésben részesítették. Tegnapelőtt hozták fel Oberweidenből és zártajtók mögött kipróbálták Gala (Marsh) és Jeu de barre (Prudames)-al és — mint halljuk — ezen próbát trainerének teljes megelégedésére oldotta meg. Mindent egybevetve, véleményünk az, hogy Mindignek ő lesz legveszélyesebb ellenfele.

Örömmel látjuk, hogy Maikönig nem ugyan az angol térdzalagnak, hanem a kékszalagnak legkomolyabb aspiránsa és igen jó küllemű, csak a lábai nem egészen kifogástalanok. Így persze nincs mit csudálni azon, hogy nem nyerte meg a Trial-stakest, noha bizonyára akkor is gondos előkészítésben részesítették. De már ilyen a végzet; néha az államférfiak sem nyerik meg a Trial-stakest, noha őket is gondosan szokták előkészíteni. Maikönig tehát korántsem az a kétségtelen matador, aminek bevezetésül látszik, mindazonáltal öröndetes, hogy ilyen distingvált hánzon beszélnek róla. Mindent egybevetve, véleményünk az, hogy akik az állatvilágról ily válogatott stílusban emlékeznek meg, azok a „kniggenek“ legveszélyesebb konkurensei.

Június hó 1-ével új előfizetés nyílt az „Országos Hírlap“-ra.

Előfizetési ár:

Június hóra	1 frt 20 kr.
„ 1-től szeptember 30-ig . .	4 frt 70 kr.
„ 1-től december 31-ig . .	8 frt 20 kr.

Kérjük azokat a vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése május végével lejárt, hogy az előfizetés mielőbbi megújításáról gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap pontos kiadása fennakadjon.

A Kiadóháznál.

Pénzügy.

Szelvénylevonás. A császári királyi szabad déli vaspályatársaság abbeli jelentése folytán, hogy részvényeinek 16. számú szelvényét folyó évi június hó 1-5 napjától kezdve három frankkal váltja be, elrendelte a tanács, hogy ezen részvények folyó évi június hó 1-5 napjának déli tőzsdéjétől fogva szelvény nélkül s az 1898. év január hó 1-5 napjától folyó 5 százalékos kamatokkal áruktassanak s jegyeztessenek a tőzsdén.

Közlekedés.

Budapesti villamos városi vasút. A társaság vonalain ez évi május havában összesen 136.323 forint 92 krajczár bevétel érteket el. A múlt év ugyanezen hónapjában a bevétel 140.477 forint 37 krajczárra rugott.

Ferencz József földalatti villamos vasút. A társaság vonalán folyó év május havában 350.361 szállított személy után 35035 forint 10 krajczár volt a bevétel.

Sorsolás.

Az 1864-iki osztrák államsorsjegyek ma déli előtt Bécsben tartott húzások a következő sorozatokat hozták ki: 236, 253, 285, 314, 346, 520, 532, 669, 699, 812, 816, 872, 886, 904, 1038, 1119, 1174, 1216, 1240, 1605, 1512, 1782, 1789, 1987, 2017, 2048, 2087, 2101, 2395, 2438, 2450, 2492, 2508, 2615, 3064, 3181, 3275, 3385, 3435, 3518, 3783, 3842, 3852, 3903 és 3913.

Biztosítás

Hazai általános biztosító részvény-társaság. E társaság ma tartotta II. évi rendes közgyűlését Kossuth Ferencz elnöke alatt, aki üdvözlővén a megjelent részvényeseket, konstataulta a közgyűlés határozatképességét.

Első Leánykiképzési Egylet, mint szövetséget. Folyó évi május hóban 762 jutalékrész iratott be és nászjutalékok fejében 30,856 forint 28 krajczár fizetett ki.

BUDAPESTI GABONATŐZSDE.

Budapest, június 1.

Megmondottuk tegnap, hogy még minden jóra fordulhat és a ma délben beérkezett sürgönyi jelentések szerint nemcsak jóvá, hanem határozottan jobbra vált mindenütt a vetések állása.

A tőzsdén vigan bukfenczezték lefelé a szeptemberi buza kurzusai 9 forint 87 krajczárig, zárult este 9 forint 93 krajczáron és az árak e vad lehurrogatása még sohasem hangzott fülünkben oly szimfonikus zenének, mint épen ma.

Vagy talán a május-juniusi buza siraasuk-e, mert ma leszoritották 12 forintra, zárul 12 forint 15 krajczáron. Hát van-e ez országban akár csak egy szál termelő, kereskedő, molnár — majd azt mondtuk, hogy van-e egyáltalában komoly ember, számbavehető érdekelt, akinek ma e határidőhöz még a legparányibb köze is volna.

Hövid négy hét lefolyta után e határidő felveszi a néhai nevet, amint felvette Amerikában a májusi buza. Odaát 117 centsnyi árfolyam mellett lehetne ki tegnap nagyravágó lelkét, miután alig három hete, hogy Leiter Jöl bányánk még 80 cent-sel vagyis mintegy hét forinttal magasabb árak mellett sem akart megválni bushel buzájától.

Nahát az emberek még eddig mindennap meglették reggeli kávéjuk mellett a ropogós kiflit, sőt nálunk, mintha szemlátomást gömbölyödnék az utolsó időben ez a már már aszkórságba esett sütemény.

Majd rájönnek nálunk is, amint különben már is kezdik sejdíteni, hogy amit mi már a 15 forintos árak idejébe, amikor a paroxizmus tetőpontra hágott, megirtunk — hogy tudniillik nem tanácsos „ring“-eket rendezgetni.

A többi határidők természetesen szintén lanyha irányzatban mozogtak és a rozs 7 forint 26 krajczáron a zab 5 forint 64 krajczáron a tengeri 5 forint 14 krajczáron zárul.

A készáru piaczon mindössze néhány vagon kelt el, buza 60 krajczárral, rozs 20 krajczárral, árpa 10 krajczárral, zab 15 krajczárral, tengeri 20 krajczárral olcsóbb árak mellett.

Az áruészámoló iroda a következő liquidacionális árfolyamokat állapította meg:

Table with 2 columns: Item (Buza, Rozs, Zab, Tengeri) and Price (12 frt 80 kr, 9, 7 02, 5 10).

Felmondottak 7000 métermázsza tengerit.

Ma a C. T. B. a következő statisztikai jelentéseket teszi közzé: Az amerikai kikötők és kereskedelmi gőzponthok látható gabonakészlete — new-yorki sürgöny szerint — kitett millió bushelokban:

Table with 4 columns: Item (buza, tengeri), Date (május 22), and Prices (1897-ben, 1898-ban).

A múlt hét állományához képest tehát búzánál 587.000 bushelnyi, tengerinél 611.000 bushelnyi növekedés mutatkozik.

Az Atlanti-tengeren utban levő gőzcsövek a következő, quartesekben kifejezett gabonamennyiséget hozták Európába:

Table titled 'Anglia felé:' with columns for item (buzából, tengeriből), 'a múlt héten', 'az utolsó előtti héten', and 'különbség'.

Table titled 'A kontinens felé:' with columns for item (buzából, tengeriből), 'a múlt héten', 'az utolsó előtti héten', and 'különbség'.

Londonból telegrafálják: Anglia gabona- és liszthozatalának összegét, amely quartesekben kitett:

Table with columns for item (buzában, lisztben, tengeriben, árpában, zabban), 'a múlt héten', 'az utolsó előtti héten', and 'különbség'.

Indiai elszállítottak: a múlt héten, az utolsó előtti héten, búzát quartesekben.

Table with columns for item (Anglia felé, A kontinens felé), 'a múlt héten', and 'az utolsó előtti héten'.

Oroszországból elszállítottak: a múlt héten, az utolsó előtti héten, quartesekben.

Table with columns for item (buzát, tengerit), 'a múlt héten', and 'az utolsó előtti héten'.

Ami a mai külföldi piacokat illeti, Liverpoolban 6 háromnegyed pencevel olcsóbbodott a red-winter, London, Berlin, Bécs szintén lanyha.

Eladatott néhány kocsiakomány 60 krajczárral olcsóbb áron.

Table titled 'Előfordult eladások búzában.' with columns for quantity, item, price, and location.

Table titled 'Hivatalos jegyzések búzában.' with columns for item, quantity, price, and location.

Raktárállomány búzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 64.600 métermázsza buza 33.500 métermázsza liszt.

Table titled 'Előfordult határidőkötések búzában.' with columns for item, date, and price.

Table titled 'Hivatalos határidőjegyzések búzában.' with columns for item, date, and price.

Rosz. Készáruüzlet. Elkelt egy-két kocsi 20 krajczárral olcsóbb áron.

Table titled 'Előfordult eladások rozsban.' with columns for item, quantity, price, and location.

Table titled 'Hivatalos jegyzések rozsban.' with columns for item, quantity, price, and location.

Raktárállomány: A közraktárban 11500 métermázsa.

Előfordult határidőkötések roszban.

Table with columns for dates (május, szeptember) and values for different categories.

Hivatalos határidőjegyzések roszban.

Table with columns for dates (május, szeptember) and values for different categories.

Takarmányfélék.

Készárúzielt takarmányfélékben. Zab 10 krajczárral olcsóbb, a kínálat grenge. Arpa üzletellen.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Table with columns for commodity types (Arpa, Zab, Tengeri) and prices.

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Table with columns for commodity types (Arpa, Zab, Tengeri) and prices.

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárban 11500 métermázsa arpa, 12900 métermázsa zab, 15.200 métermázsa tengeri.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Table with columns for dates (május, július) and values for different categories.

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Table with columns for commodity types (Arpa, Zab) and prices.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE

Budapest, június 1.

A tőzsde üzlete ma reggel elég szilárdan indult; mindazon papiroknak, melyekre a terméskilátások hatással lehetnek, áruk fölment.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 401.75-402.50, Jelzálogbank 254-254.25, Leszámitató bank 263-263.50, Osztrák hitelrészv. 360-360.40.

Osztrák-magyar államvasut 362-363, Kereskedelmi bank 1441-1443, Közuti vaspálya 395.25-395.50.

Délelőtti 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 360.20, Magyar hitelrészv. 402.-, Aranyjáradék 120.80.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Országos központi takarékpénztár 798, Kereskedelmi bank 1443, Salgótarjáni köszénbánya 632-636.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2-2.50 forint, 8 napra 4.50-5.50 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns for commodity types (Magyar aranyjáradék, Magyar koronajáradék) and prices.

Az utótőzsdén mérsékelt berlini jegyzésekre az irányzat gyenge volt. Kötöttek: osztrák hitelrészvény 359.70-358.50.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with columns for commodity types (Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény) and prices.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDE.

Budapest, június 1. Zsírdeák gyengülő, áruk mellett változatlan. Szilvában szintén nem volt üzlet az áruk változatlanok.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns for commodity types (Budapesti vaskor, Magyar 1a légszárított) and prices.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, június 1. A vásári forgalom: Használ a forgalom élénk, áruk szilárdak. Baromfi élénk, áruk szilárdak.

Áruk szilárdak. Tojásnál élénk, áruk csökkentek. Zöldszénél élénk. Gyömölcsnél élénk. Fűszereknél csendes. Időjárás: derült, meleg.

Szesz.

Budapest, június 1. Irányzat változatlan. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 20.25-20.50, Finomított szesz nagyban 58.3/4-59.1/8.

Bécs, június 1. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 21.30 forinton kelt el.

Prága, június 1. Adózott tripló-szesz nagyban 56.3/4 frt. Adózatlan szesz azonnali szállításra 20.25-20.3/8 forint.

Triest, június 1. Kiviteli szesz tartályokban szállítva 90% kechtoliterenkint nagyban június-augusztusi szállításra 14.-14.50 frt.

Cukor.

Prága, június 1. Nyers cukor 88% cukortartalom, franco Aussig. Azonnali szállításra 12.90 frt, október-decemberi szállításra 12.87 forint.

Páris, június 1. Nyers cukor (88 fok) készáru 30.75 frk, fehér cukor júniusra 32.3/8 frank, júliusra 32.3/8 frank.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDE.

Bécs, június 1. Az idő jobbra fordult, valamint lanyha külföldi jegyzések hatása alatt jelenkényebb forgalom hiján, a tőzsde irányzata gyengült.

Hivatalosan jegyzetelt:

Buza május-júniusra 12.37-12.42, őszre 9.79-9.80, rozs őszre 7.50-7.52, tengeri május-júniusra 5.32-5.34.

Borozió, június 1. Buza helyben 21.80 márka (= 12.82 frt) sárga. Buza helyben 21.70 márka (= 12.76 frt).

Páris, június 1. (Megnyitás.) Buza folyó óra 28.80 frank (= 13.73 frt). Buza júliusra 28.25 frank (= 13.47 frt).

Páris, június 1. (Zárlat.) Buza folyó óra 28.75 frank (= 13.71 frt). Buza júliusra 29.- frank (= 13.83 frt).

Pétóvár, június 1. Rozs helyben 7.25 rubel.

A MILLIOMOS.

Angol regény.

(34)

Írta: **CROKER M. B.**

— No, ez mindjárt meggyógyul, mondotta Jervis, aki körültekintett és amikor Lalla kíváncsi arcát meglátta, hozzátette: Hát ezt mért nem jósolta ming nekünk Paske kisasszony? Legalább elkészültünk volna reá.

— Kedves öntől, hogy még nevet is, vágott közbe Brande asszony. De most azonnal beül az én hordszékembe. Én gyalog mehetek, nekem az jót is fog tenni és azután mindjárt magamhoz vitetem, hogy ápoljam.

De Jervis határozottan kijelentette, hogy ápolásra nincs szüksége és köszönettel visszautasította a meghívást. Miután kezesüként helyreigazították, egy darabka fával kiegészítettek és néhány zsebkendővel bekötötték, felült ponnyúrára és épen olyan feszesen és vidáman lovagolt tovább, mint akármelyikük.

Ez az egész esemény nem tartott tovább huszonöt percnél és nemsokára mindannyian folytatták útjukat, mindannyian, kivéve a hárrót, aki a társaságból észrevétlenül megszökött és haza sietett.

Az okos Langrishe Ida, aki nem hagyta magát Ivy Toby híres útjára csalni, látta amint elkedvetlenedve, egészen egyedül ellovagolt és ebből következtetni kezdett. A fiatal leány mégis csak igazi liba volt. De visszautasítását nem bosszulhatta volna-e meg azzal, hogy rögtön más választ? Hiszen már külön dolgok is történtek. Hej, ha Lalla okos volna!

Két nappal a nagy piknik után Brande asszony kártyával a kezében lépett be a vendégszobába, amelyben Jervis Mark, kinek keze fel volt kötve, unokanövérevel és Sladen Milyivel teázott. Az öreg hölgy nagyon izgatottnak és haragosnak látszott.

— Mit szólna hozzá Honor? Sir Gloster a

szolgájával épen most bucsuzó-kártyát küldött nekem. Mint hallom, többé nem is jön vissza. Nem gondold, hogy a sok jó ebéd után, melyet nálunk kapott, lehetett volna olyan udvarias, hogy személyesen bucsuzik el?

— Hiszen elég gyakran meglátogatott bennünket, nénikém, felelte Honor, anélkül, hogy szemét elfordította volna Bentől.

— Azt hiszem, a hóhegyek közé ment, mondotta, futólag Markra tekintve, Sladen asszony.

— Azt hiszi? No, de ez olyan hirtelen és váratlanul történt; azt sem tudom, mit gondoljak felőle.

Brande anyó ezáltal nem volt olyan okos, mint vetélytársnője, aki azonnal tudta: „mit gondoljon felőle, csak hogy bölcsen hallgatott. Shiraniban különben épen csak Brande asszony nem tudta, hogy sir Gloster Sandiland a nagy éhségpiknik alkalmával házassági ajánlatot tett az unokanövérenek, aki őt visszautasította.

XXII.

Jervis Mark következetesen visszautasította Brande anyó meghívását, hogy költözzék az ő házába és ott ápolassa magát. Hiába erősítette, hogy az ő kényelmes vendégszobájában, friss tojás és friss tej mellett, sokkal hamarabb meggyógyul, mint a füstös Haddon Hallban, ahol szolgájától függött, nem volt semmi kényelme és rendetlenül kapott enni. Hiszen hozzá volt szokva ahhoz, hogy fiatal embereket pártoljon. Hány fiatal, Pelham mellé rendelt polgári hivatalnok, akit az éghajlat a sir szélére juttatott, köszönhette életét Brande Saranak és hány történetét beszélhetne el Brande asszony, ha akarna, az ő ápoltságairól. A betegek olyan határtalanul bizalmasak voltak a kedves, jó öreg Brande Sally iránt, akit előbb sokszor kigunyoltak és kinevettek és aki több volt nekik, mint a saját anyjuk. Később bizony gyakran elpirultak, ha eszükbe jutott, hogy a betegségtől elcsigázva, alkonyatkor

vagy a hold szelid fényénél mi mindent elmondottak figyelmes ápolónőjüknek: mit vallottak be az otthon hagyott kis leányokról, adóságaikról, zavarairól, a jövőre való jó szándékaikról, az új életről, melyet megkezdeni akartak; mindezek olyan vallomások voltak, melyeket Brande mama mélyen elrejtett a keblében. De azóta udvariasuk voltak az öreg hölgy iránt, nem túrték, hogy az ő jelenlétükben rosszat mondjanak megmentőjükről és sokan közülük a messze távolban is hívek voltak hozzá. Brande asszony, aki anyai szeretettel viselte a fiatal embereket iránt és ezt nyíltan be is vallotta, ezeket a hálás vendégeket fiaimnak nevezte és Jervis Markot, akit különösen kedvelt, nagyon szeretette volna ebbe a hadseregbe besorozni, de határozottan visszautasította úgy írásbeli mint szóbeli felszólításait, hogy az ő házában ápolassa magát.

Unokafivére, aki az elutazásra készüldött, azonban a napokban gyakran volt odahaza és most is együtt ült a két férfi.

— Az orvos azt mondja, hogy az ön keze körülbelül tíz nap múlva teljesen meggyógyul és most már meggondolhatná, nem volna-e jó, ha eljönne velem Sitalába. Ön tudja, hogy nekem holnap mennem kell, mert Atterton asszonynak és a Potter-családnak megígértem, hogy elkísérem őket. Az utóbbinál már csak ajánlatot kellene tennem.

— Ennek örülök, felelte Mark. De ami engem illet, én itt maradok és ön is tudja, miért. Megírtam az apámnak, hogy októberig itt talál és addig hirt várok felőle.

— Akkor ugyancsak sokáig várhat, felelte Waring. Azt hiszem, én tudom, miéle fajtáju ember az ön apja. Anyai ideig el már itt, hogy Indian kívül semmi sem érdekli már, még a fia sem. Az ilyen emberek tuczatjával találhatók itten.

(Folytatása következik.)

A szabadalmazott

„FAIRBANKS“-mérlegek

százados rendszerűek, találmányos fémmérőkarokkal bírnak és a **hid minden pontján egyenlően mérlegelnek.**

Gazdasági-, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket.

különböző anyagok, gazdaságok, közúti és uradalmak részére a legjobb meggyőződéssel ajánljuk. **Gazdasági egyenlítő fapok kedvezményben részesülnek.**

„FAIRBANKS“ mérleg- és gépgyár-
résztársaság.

Budapest, Andrásy-ut 14. Gyár: Váci-ut 156.

Megrendelések közvetlen közp. irodánkhoz Andrásy-ut 14. sz. intézendők.

MŰSZAKI IRODA.

Engelsmann

Rezső

Magánmémók

BUDAPEST.

Múzeum-körút 15.

Elfogad

MŰSZAKI MUNKÁK

kivitelet

VALAMANYOK SZABADALMAK

Műszaki KIDOLGOZÁSA

Értékese

Ki pénzt akar

megtakarítani a lábánál az egyetlen csak

Fernolend-féle fény mázt,

színes cipőhöz csak 1033

Fernolend-féle fénycrémet,

mert ezek adják meg a legszebb fényt és óvják meg a bőrt tartósan.

A legjobb fémtisztítószer Fernolend féléh

◆ fémpaszta ◆

bádogolóokban és szappanformában, bejegyzett védjegyével a „vörös haraggal.”

Mindezt kapható.

Csász. kir. szab. gyár.

ALAPITVA 1832. BÉCSBEN.

Gyári raktár: Bécs, I., Schulerstrasse 21.
Budapest, V., Lípót-körút 24. szám.

sok értéktelen utánzat miatt tessék a neveire jól ügyelni.

ST. FERNOLENDT.

Való-

di francia különlegességek csakis E. Berguerand fia legbizalmasabb párisi gyárából lehetnek valóban bevezetettek.

Feljár Sándornál

Budapest, VII. Erzsébet-körút 50.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldeték.

Több száz szoba asztalos- és kárpitos

BÜTOR

kiszámlázott szállás minden a legjobb stílusban következő árakon adatként elköszög mellett.

2 szekrény	50 frt	1 szalon garnitúr	80 frt
2 ágy	25 frt	1 szalon garnitúr, hárszín	120 frt
1 ottoman	25 frt	1 szalon garnitúr, szelvény 135, 150, 165, 180, 200 frittől	egysz 500 frt-ig
1 kredenz márványlappal	45 frt		
1 ebédlő asztal	20 frt		

Hálószobák 120, 140, 160, 170 frittől feljebb 800 frittig, angol-, barok-, renaissance-stílusban.

Üzletünk kizárólag csak **VIII. ker., Kerepesi-ut 9. a. sz.**

Pannónia-szálloda mellett.

Patyi Testvérek

fő- és székvárosi butortelep.

Kerékpáröltönyök 10 frt. Kerékpár-pellerine 5 frt. Havelok 8 frt. Loden-öltönyök 15 frt.

Rothberger Jakab és kir. udvari szállító-nál Budapesten, IV., Váci-utca 23.

Humber

Herbster Károly

Budapest, Károly-körút 9.

Bécsben: **CURJEL H. ALBERT**

Ellisabethstrasse 5.

Most és tovább mindenkor a legfinomabb gyártmány a világon a elvitathatatlanul konkurrenzia nélkül. Magyarországi egyedüli képviselője

SZÍNHÁZAK.

Budapest, csütörtök, 1898. június 2-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Évi bejárt 124.

Constantin abbé.

Vígjáték 3 felv. — Éva Halóty. Crampeux és Decortalla.

Személyek:

Constantin abbé Ujházi Mihály Horváth Somló Gabányi Heilvey Csillag Lendvayné Paulina

Kérdete 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Jáfet 12 felesége.

Enekés bohózat 3 felvonásban. Írták: Antony Mars és Maurice Desvallières. Fordította: Makai Ernő. Zenéjét szerzte Viktor Rogér.

Személyek:

Palerson Jáfet Székely M. Csáti Z. Bárdy Palóczy B. S. Harmat Bárfai M. Horváth Emericsy Buday L. Koltai Horváth Hézsa Tallán I. Solymosi Kacsai Tollagi Lubinszky Németh Ujvári

Kérdete fél 8 órakor.

VÁROSLIGETI SZÍNHÖR

Igazgató Feid Zsigmond.

A hipnotizált anyós.

(Les erreurs du mariage.)

Bohózat 3 felvonásban. Írták: Alexandre Bisson. Fordította: Kövessy Albert.

Kérdete 7 órakor.

Ős-Budavára

Ma, csütörtökön, június 2-án

Confetti Jour-fix.

Két varieté-előadás

külön-külön műsorral este 8 és 10 órakor.

Belépő-díj 50 kr. Gyermekek 10 kr.

A földalatti villamos vasut naponta éjjelután 1 óráig közlekedik.

Szt.-Lukácsfürdő. Étterem, kávéház és amerikai bar. Helyiségeiben egész nap katonazene. Étekezés teríték szerint. Pontos kiszolgálás. Mérsékelt árak. Tisztelettel Fodor L. József.

HILLEBRAND-féle) sörszarnok és étterem. Ültet az iparművészeti palotával szemben, a Képtár környékén közelében. Az orvostanhallgatók találkozóhelye. Kétféle magyar és francia nyelvű, tiszta készletű és csinos borok. Minden időben frissen csapott kőbányai sör. Pontos kiszolgálás. Mérsékelt árak.

VISSZÍNHÁZ

798. szám. — 799. szám.

Mozgó fényképek.

Bohózat 3 felvonásban. Írták: Elmenthal Jocka és Kadelbuz Gusztáv. Magyarította: Hofrai Jenő.

Személyek:

Kapocskai Mariska Tapolczai Deli E. Balassa Rozsnyai Kalmár P. Gál Góth Szertényi Székes Munkácsy M.

Kérdete fél 8 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A kikapós patikárius.

Bohózat 4 felvonásban. Írták: Gandillot. Fordította: Heltai Jenő.

Személyek:

Fourageot Sallóczy V. Paulett Aranyosy Ferdinánd Balla K. Bertinet Boros E. Bertinet-é Heilvey A. Paturis Márty Paturin-é Sz. Szilassy Cariel Iványi

Kérdete 7 1/2 órakor.

KISFALUDY-SZÍNHÁZ

O-BUDÁN.

Igazgató: Fajár Dezsd

Száműzött.

Operetta 3 felvonásban.

Kérdete 7 órakor.

BUDAI SZÍNHÖR.

A tizparancsolat.

Eredeti vígjáték 3 felvonásban. Írták: gróf Zachy Géza.

Kérdete 7 és fél órakor.

Színházi műsorok.

Table with 8 columns: Színház, Előadás, M. H. Operetta, Vígjáték, Muzikál, Magyar Színház, Budai Színház, Kertész-utca. Rows: Péntek, Szombat, Vasárnap d. u., Este.

A Kőbányai Király-Sörfőző

Dr. Korányi és dr. Kéty egyetemi tanár urak által gyógyszerekre ajánlott

„Malátasör”

Magbajokban, vérzegénységűnél, emésztési zavaroknál, gyengeségűnél stb. kiváló sikerrel használtatik.

Legkellemesebb üdítő-ital.

Megrendelhető a Gyári irodában Kőbányán, vagy a városi irodában VII., Kertész-utca 40.

Dr. LASZKY INHALATORIUMA mell-, gége-, garat-, orr-betegségeknek sebbe és fényű szétoldására külön kamrákban. Astmásoknak pneumaticus curák. Erzsébet-körút 6., I. (New-York átelében). Kérdete 2-4-ig és 2-4-ig.

Több kifizetési érőmmel kiűntek Budapesti jelensége és absztrakciógyőr Justus Sándor és fia Andrássy-út 60. sz. Csörgő-ú. cartés. ajánlja gördfűlő faredőnyett asztalipintárral vagy berendezéssel összekötve. szabadalmazott hengszerkezetével I I és minden munkára virgő gyártmányait. Árjegyek vagy költségtérítés egyen és bemenet. Telefon 23-94.

!! Rendkívüli meglepő ajdonság !! Tűzveszélytelen mert földöntés esetén sem állk ki a szesz RECORD szabadalmazott gyoratózó hajdítás állványval kombinálva. 50% szeamogtakarítás.

Finom női zebőneműteket és menyasszonyi kelengyék jeltimes árban, legnagyobb választékban ajánl Kanitz Ferencz szepességi vászonraktára Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Házhelyek eladása. A Budapest III. kerületében fekvő „Rémál-tűz”-szeghezes túrvári ház helyek, előnyös feltételek mellett eladó. 36 szobákban. Befűtött utak. Csempe, vízvezeték, csatornák. Fényvilágítás ad a díntáni órákban: dr. KISSER LAJOS ügyvéd, Kerepesi-út 6. szám.

Kőbányai Király-Sörfőző részvénytársaság. Alapítók: 4,800.000 korona. Telefon: 81-50. Malátasör. Bajor módra készült ezen legjobb sörgyártmányunk arra van hivatva, hogy az e nemű külföldi árukat kiszorítsa. Kellemes zamata miatt kedvelt üdítő ital és gyógyhatásánál fogva a legelső orvosi szaktentéyek melegen ajánlják: különösen dr. Korányi Frigyes és dr. Kéty Károly egyetemi tanár urak tanuítják, hogy ezen sör sikeresen használhatóknak bizonyult. Idegbajokban, vérzegénységűnél, emésztési zavaroknál, gyengeségűnél malátasörünk valószagos gyógyszer. Árak vidékre. Nagy láda: 60 kis palack 8 frt, hetét 4 frt, összesen 10 frt. — Kis láda: 30 kis palack 3 frt., hetét 2 frt, összesen 8 frt budapesti vasuti állomásra szállítva utánvétellel. Hónapokig eltartható. A ládákért és palackokért adandó 4 frt, illetve 2 frt betétet — azoknak bérmentes visszadáskor — visszaszolgáltatjuk. Megrendeléseket elfogadják: Gyári irodánk Kőbányán. Városi irodánk: VII., Kertész-utca 40. és vidéki raktárosaink. Budapestben kapható minden nagyobb házerkereskedésben és poharunként a Quisisana buffetben Váci-körút 12. Kőbányai Király Sörfőző részvénytársaság.

Irógép. ABlickensderfer amer. klaviatur-irógép az összes létező rendszereket mindenben felülmulja. Páratlan előnyök. Irása látható, nincs szalagja, kiváló referenciák. 50%-al olcsóbb ár! Schulhof Gy., V. ker., Váci-körút 80. sz.

Dr. Buda Emil gyógyszerésztől. A pastillák előkészít, erősek az ideg, a a szervezetet nagyobb megerőltetés, nagyobb munka elvégzésére képesítik. Előnyös hatású a gyomor, a máj és az idegrendszerre. Valamint a szív és a vesék működését is erősíti. Az ilyen jellegű ajándékok hatékonyak, megbízhatóak, mindenkor, mindenütt és mindenhol. Egy doboz ára 1 forint. Kapható Budapesten a VÁROSI GYÓGYSZERTÁRBAN Városházán.

